
Articles

BUTLL. G C A, (1) 1: 3-8 1981

METODES DE CAPTURA PER ANELLADORS

Francesc Giró (a)

ABSTRACT

Trapping methods for Bird Ringers

The main objective in trapping birds is the determination of its species, the collection of biometric data and the study of age, local movement and migration.

In this article is designed to assist ringers recognized by the "Grup Català d'Anellament" who wish to make traps for catching birds.

The cardinal principle to be followed by all ringers using any form of trapping is that the minimum possible fright, shock, fatigue, and discomfort must be inflicted on birds, and no damage of any kind must be done to them. A lot of information belongs to the booklet of the British Trust for Ornithology, "Trapping methods for bird ringers" P.A.D.HOLLON and H.G.BROWNLOW -field guide number one-. Another one refers to the contribution done by members of the G C A.

In first place, the author describes basical principles to be applied on traps and their different models.

Afterwards attention is paid to different materials for the construction of these traps and sizes of most suitable "camouflage".

Finally, it deals with direct traps, specially with the fall-dawn one.

(a) Centre d'Estudi de la Migració dels Ocells, Tiana (Barcelona).

Introducció

El principal objecte de la captura d'ocells és la determinació de l'espècie, la presa de mesures biomètriques i l'anellament de l'ocell per a poder estudiar l'edat, moviments i migració.

En aquest article espero poder donar la suficient informació als anelladors del G C A, i en general a tots els anelladors reconeguts pel "Centro de Migración", que desitgin fabricar-se trapes per a la captura d'ocells.

Al llarg dels propers butlletins penso anar traduint sistemàticament el llibret de la British Trust for Ornithology, "Trapping methods for Bird Ringers" de P.A.D. HOLLOW i H.G. BROWNLOW (field guide number 1). Que no s'ha reeditat des de l'any 1958 per motius de seguretat. Quan s'esgoti la informació d'aquest llibret, seguirem amb nous mètodes i aportacions de membres del Grup.

Generalitats

El principi bàsic que ha d'ésser seguit per tots els anelladors que utilitzin qualsevol sistema de trapeig es provocar les mínimes incomoditats (cops, cansament...), i no causar cap tipus de mal als ocells.

Les trapes poden ésser directes, indirectes o bé una combinació de les dues. Les directes són les que estan activades per l'anellador quan hi veu entrar un ocell. Les indirectes són aquelles en què l'ocell entra per curiositat o bé atret per l'esquer i queda enganxat. En trapes de tipus laberint, els ocells penetren sovint a través d'una entrada en embut i després són incapaços de trobar la sortida. En les d'acció, l'ocell dispara el mecanisme de tancament pel seu propi pes, o bé picant l'esquer. El mecanisme de tancament es operat per la gravetat o per molles.

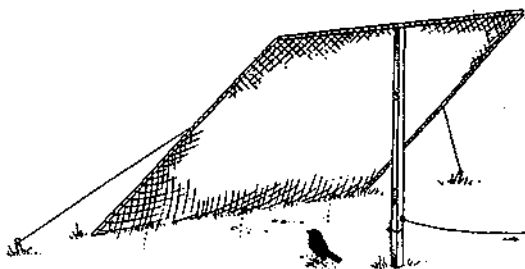
Les trapes directes tenen dos grans avantatges sobre les indirectes. Els ocells són deixats anar tan aviat com és possible, poc després de la captura, i el tancament de la trampa és controlat per l'anellador.

En canvi els ocells agafats en trapes automàtiques han d'esperar fins a la propera visita de l'anellador. Si aquesta espera és llarga, els ocells poden fer-se mal o fins i tot morir de gana o per ferides en intentar fugir, o bé per urpades d'ocells de presa o altres animals en intentar treure'ls. Si plou, una remullada els pot afectar també greument.

Així doncs, les trapes automàtiques han d'ésser visitades molt regularment quan són parades. No s'haurien de deixar mai, més d'una hora, sense controlar. Si per qualsevol raó s'haguessin de deixar, s'han de desactivar inutilitzant el mecanisme de tancament, o bé deixar una porta oberta de manera que els ocells puguin entrar i sortir fàcilment. És inútil intentar tancar l'embut de l'entrada en les trapes laberint. Qualsevol cosa les pot obrir tard o d'hora, és més segur doncs el sistema de la porta oberta.

Els mecanismes per tancar les trapes directes s'han de activar amb molt de compte per evitar ferides als ocells. S'ha de tenir gran cura també en la selecció, disseny i ubicació, de les trapes automàtiques, per tal d'evitar qualsevol perill de lesió. Però d'això ja en parlarem més endavant.

Hem remarcat el perill de ferir els ocells, ja que quan qualsevol tipus de trampa és manejada d'una forma ignorant i negligent, el perill és ben real.

De totes maneres l'experiència ha demostrat que si aquestes trapes són manejades amb intel·ligència i prudentment, es poden capturar milers d'ocells, examinar-los i anellar-los sense cap tipus de ferida ni de xoc.

Al llarg d'aquests articles, el "front" de la trampa és referirà al final de la mateixa on l'ocell arriba, i el "fons", el lloc d'on l'ocell es treurà amb la mà.

Construcció de les trapes

Els principals materials per a la fabricació de trapes són el filat metàl·lic i la xarxa.

Els avantatges del filat són:

1. és més fort i durador
2. menys possibilitats de produir-se forats i d'eixamplar-se els mateixos
3. la força del filat dona rigidesa i resistència a l'estructura

Els desavantatges són:

1. és un material aspre i si un ocell és atrapat molta estona o uns quants cops, pot ferir-se en intentar fugir
2. els extrems tallats prerenen punxes i si no es treballa amb compte, poden ferir l'ocell o les mans de l'anellador

Els avantatges i desavantatges de la xarxa són les inverses de les del filat metàl·lic. Un desavantatge adicional és que en els seus intents per fugir, un ocell es pot enredar i fins i tot escanyar.

També es poden fer trapes petites amb barretes metàl·liques clavades dins un marc de fusta o bé soldades a un marc metàl·lic. Aquest sistema de barretes paral·leles, elimina el perill de lesions al front, però, cal tenir molt de compte amb la distància entre elles, per tal que sigui impossible que els ocells puguin treure el cap i escanyar-se.

El marc de les trapes pot ésser de fusta o metàl·lic. La fusta és un material aconsellable per a qualsevol tipus de trampa, encara que no ho és si la trampa és transportable, ja que s'ha de utilitzar fusta molt resistent i pesada. És aconsellable donar un bany de Creosota a les trapes fixes o almenys a la base dels pals que han d'ésser enterrats. Si els pals són metàl·lics, se'ls haurà

de fer un fonament de ciment armat.

En general el disseny d'una trampa es pot aplicar a diferents materials i a combinacions d'aquests, depenent això de la facilitat d'obtenció dels mateixos.

Ús de la tela metàlica

Com més petit sigui el quadre del filat, més forta serà la resistència al vent i a la neu i més cara serà la trampa. Per trampes petites i pel compartiment final de les grans, com a molt es farà servir tela de 1,5 cm. de quadre. Pels compartiments exteriors de les grans trampes es pot utilitzar filat de 2 cm. de quadre i fins i tot de 2,5 cm. a les parts més externes i al sostre de la trampa. De tota manera els angles hauran de tenir una banda al menys de 30 cm. de malla fina. Un filat de forat gros al sostre, permet que els ocells que s'hi posen a sobre es puguin introduir a la trampa, però en canvi, en ésser espantats no són capaços de sortir-ne.

Moltes vegades el filat fi no dura gaire, per això, cal trobar-ne de bona qualitat ja que a la llarga si la trampa és permanent, ens serà més econòmic.

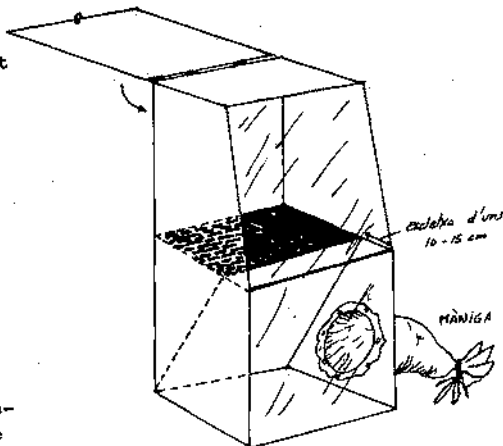
Les vores agudes de la tela caldrà torçar-les cap enfora o bé llimar-les. Les juntes amb les diferents peces del filat es podran fer cosint-les amb filferro o bé grapant-les. El filat lateral de les trampes permanents s'haurà d'enterrar almenys uns 20 cm.

A les grans trampes, com per exemple les HELIGOLAND, són molt útils les pantalles. Aquestes son bandes de filat que es fixen verticalment a les parets i horitzontalment al sostre, es fan inclinar cap a l'interior per aconseguir un efecte de nansa o gambina.

Gàbies i Capses Col·lectores

Són petits compartiments als quals s'hi condueixen els ocells per poder-los agafar amb la mà. Una gàbia col·lectora és una capsa de filat que es pot transportar fàcilment i aplicar a varies trampes. Ha d'ésser un cub d'uns 25 a 30 cm. d'aresta. Tot el cub cal que sigui de filat, excepte la part frontal on hi ha una tapa mòbil.

Les capses col·lectores són més sòlides i normalment romanen fixes a les trampes. Acostumen a ésser instal·lades a 1 metre o més d'alçada sobre el nivell del terra, a fi de facilitar l'extracció dels ocells. A més el final de la trampa acostuma a ésser una rampa ascendent ja que els ocells quasi sempre

fugen volant cap amunt. El fons és d'un material transparent, de manera que l'ocell hi vegi una sortida. Molta gent és partidària de utilitzar plàstics transparents, argumentant que el plàstic no és tan rígid i el xoc de l'ocell és menys violent. De totes maneres els plàstics tendeixen a perdre transparència, s'embruten i es ratllen fàcilment, i són més difícils de netejar que el vidre. Si s'utilitza vidre i aquest és instal·lat amb l'adequada inclinació, i si a la vegada el darrer sector de la trampa és suficientment curt per a que l'ocell no pugui atènyer una alta velocitat, no hi haurà cap perill per als ocells. Per ésser efectiu, l'angle del vidre ha de tenir uns 60 graus, com a mínim, i millor si pot ésser de 45 graus. És aconsellable instal·lar una porteta a l'entrada de la capsa, que és tanqui de dalt a baix. No cal que la capsa tingui una gran fondària, ja que els ocells acostumen a posar-se a la base.

El disseny bàsic d'una capsa col·lectora és de: 35 X 50 X 25/35 cm. Per treure l'ocell es fa un forat rodó d'uns 15 cm. de diàmetre, prop de la base de la capsa, en un dels laterals. És convenient fixar-hi una màniga de roba que facilitarà l'extracció dels ocells. Cal però, tenir la precaució de deixar-la pràcticament dins la capsa per evitar que es mulli en cas de pluja.

La unió de les capses a les trampes ha d'ésser perfecta, sense deixar racons on s'hi puguin refugiar els ocells. La porta no ha de permetre que els ocells s'amaguin darrera, quan sigui oberta. La capsa ha de facilitar la ràpida extracció dels ocells i per això mateix, tots els racons de la capsa han d'ésser visibles.

Camuflatge de les trampes

Qualsevol tipus de trampa tindrà més èxit com més inadvertida pugui passar pels ocells. S'han fet experiments i s'ha vist que les trampes pintades de color negre són les que tenen més èxit, seguides de les verdes. La pintura més aconsellable és la negra bituminosa que és barata i es pot aplicar directament a la tela metàl·lica galvanitzada. La millor manera de pintar és amb "spray" o per immersió. Finalment cal recordar que les trampes pintades duren més.

TRAMPES DIRECTES

Trampa de caiguda

El model que dona millors resultats per tot tipus de captures és la trampa de caiguda. Consisteix en un marc de 40 cm. d'alçada per 70 de llarg i 100 cm. d'amplada, cobert de filat o xarxa. Una de les bandes es pot obrir com si fos una porta, per on els ocells poden entrar. Llavors aquesta porta pot caure i tancar-se atrapant així als ocells.

La porta es manté oberta amb un bastonet que es retira d'una estrabada amb un cordill. Es pot fer també que el bastó es doblegui mitjançant una frontissa. Aquest detall assegura que el bastó quedarà totalment enfora de la trampa sense deixar cap esclotxa per on puguessin fugir els ocells. La llargària del bastó hauria d'ésser 2 o 3 cops l'alçada de l'ocell més gran que s'espera atrapar. Com més curt sigui l'angle de tancada, més ràpid es tancarà la trampa i menys possibilitats de rebot tindrem, evitant possibles ferides als ocells. La base dels laterals s'hauria d'allargar de manera que es formés un angle

d'uns 60 graus. La mateixa gravetat mantindrà la porta tancada, i ocells com una merla no podran sortir encara que empenyin. La trampa no ha de tenir terra ni cap travesser que estorbar la lliure entrada dels ocells.

Es pot reforçar la trampa fixant uns vents als angles. Al fons de la trampa caldria fer-hi una porteta on s'hi pugués encaixar la capsa col·lectora. Aquesta porteta hauria de solapar-se al menys un parell de centímetres a tots els costats on no és fixada. Es pot fixar a la base i tancar-se per dalt amb un ganxo.

Els laterals i la porta es poden lligar amb anelles metàliques, de manera que tota la trampa es pugui plegar i sigui ràpidament desmuntable i per tant, fàcil de transportar.

La trampa es pot disparar des de qualsevol direcció si es connecten bé els cordills. L'esquer s'ha de posar ben al fons de la trampa i s'ha de vigilar que els ocells siguin ben bé a dins quan es dispari.

